

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne : **V. V.**, bývajúca v B., zastúpená JUDr. J. H., advokátom v B., proti žalovaným : **1/ S.**, so sídlom v P., **2/ J. H.**, bývajúci v S., **3/ A. H.**, bývajúca v S., žalovaní 2/ a 3/ zastúpení Mgr. J. K., advokátom v B., **o neplatnosť zmluvy o prevode vlastníctva bytu**, pôvodne vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 17 C 260/2005 a teraz na Okresnom súde Pezinok pod sp.zn. 5 C 537/2008, o dovolaní žalovaných 2/, 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2007 sp.zn. 2 Co 517/2006

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 19. septembra 2006 č.k. 17 C 260/2005-74 určil, že zmluva o prevode X.-izbového bytu č. X., X. poschodie, súp. č. X., blok X. nachádzajúci sa na ul. J., ako aj podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu X., zapísaná na LV č. X., pod č. V., na základe ktorej bol povolený vklad vlastníckeho práva na žalovaných 2/ a 3/ je neplatná. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Po vykonanom dokazovaní prvostupňový súd uzavrel, že žalobkyňa a žalovaný 2/ sa stali spoločnými užívateľmi bytu na J., a tým aj spoločnými členmi v S. dňom 4.12.1984 v čase trvania ich manželstva. I keď ich manželstvo bolo v roku 1988 rozvedené, po rozvedení manželstva nedošlo k zákonnému zániku ich spoločného nájmu a k zániku ich spoločného členstva v S. niektorým zo spôsobov uvedených v ustanovení § 705 ods. 1 OZ. Právo ich spoločného užívania družstevného bytu sa podľa § 871 ods. 1 zák.č. 509/1991 Zb. účinného dňom 1.1.1992 zmenilo na spoločný nájom bytu. Napriek uvedenému však žalovaný 1/

uzavrel dňa 10.5.2002 zmluvu o prevode bytu do osobného vlastníctva podľa zák.č. 182/1993 Z.z. v platnom znení so žalovaným 2/ a žalovanou 3/, na základe ktorej došlo následne dňom 24.3.2003 ku vkladu zmluvy do katastra nehnuteľností. Takýmto konaním žalovaného 1/ došlo nepochybne k porušeniu Občianskeho zákonníka a zák.č. 182/1993 Z.z. v platnom znení v citovaných ustanoveniach. Preto podľa § 39 OZ vyslovil neplatnosť citovaného právneho úkonu pre obchádzanie zákona.

Na odvolanie žalovaného 2/ Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14. novembra 2007 č.k. 2 Co 517/2006-111 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a uviedol, že nedošlo k zániku spoločného nájmu žalobkyne a žalovaného 2/ k spornému bytu. Ak žalovaný 1/ previedol vlastníctvo bytu na žalovaného 2/ a žalovanú 3/, je zmluva o prevode vlastníctva bytu zo dňa 10.5.2002 uzavretá medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/ neplatná podľa § 39 OZ, nakoľko je v rozpore so zákonom (zák.č. 182/1993 Z.z.). Podotkol, že hoci odvolanie proti rozsudku podal iba žalovaný 2/, preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu, nakoľko v konaní ide o také spoločné práva, resp. povinnosti, že rozsudok sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, a preto platia úkony jedného z nich i pre ostatných (§ 91 ods. 2 O.s.p.).

Žalovaní 2/, 3/ podali proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovali z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. a dôvodnosť podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p., t.j. konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhli rozsudok prvostupňového ako aj odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ohľadne odňatia možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. uviedli, že žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení zo dňa 3.7.2006 (č.l. 67) uviedol, že došlo k ústnej dohode týkajúcej sa sporného bytu, a to za prítomnosti detí žalovaného 2/. V tomto vyjadrení došlo aj z jeho strany k návrhu na vykonanie dôkazu, a to výpovedí svedkov – detí B. H., bytom J., V. M., a M. Ď., Ž. Na pojednávaní konanom pred súdom prvého stupňa uviedol, že sa pridrižiava svojho písomného vyjadrenia, ktoré doručil súdu. Z uvedeného je zrejmé, že sa domnieval, že súd prvého stupňa vykoná navrhovaný dôkazný prostriedok žalovaného 2/ a to výsluch detí žalovaného 2/. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný 2/ v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 prvá veta označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 O.s.p.

mal byť žalovaný 2/ poučený o svojich procesných právach a povinnostiach, k čomu však nedošlo. Keby súd prvého stupňa ako i odvolací súd žalovaného 2/ poučil o tejto skutočnosti, ako správne označiť dôkazy, došlo by podľa názoru žalovaného 2/ výpoveďou označených svedkov k preukázaniu tvrdenej a spornej skutočnosti. Nedošlo by naopak k nesprávnemu zaprotokolovaniu, resp. k pomýleniu alebo k nepochopeniu žalovaného 2/ na kladenú otázku ohľadne vyporiadania nájmu k spornému bytu. Čo sa týka inej vady konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p. uviedli, že absencia samotnej napadnutej zmluvy v predmetnom spise a nemožnosť odvolacieho ako i dovolacieho súdu preskúmať jej platnosť/neplatnosť, nakoľko táto bola podľa zápisnice z pojednávania pred súdom prvého stupňa iba poskytnutá k nahliadnutiu, má za následok nemožnosť riadne a v zmysle zákona preskúmať napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako i odvolacieho súdu. Pokiaľ ide o samotný výrok rozsudku súdu prvého stupňa, tento je podľa názoru žalovaných neurčitý a nezrozumiteľný. Vo výroku chýba označenie katastrálneho územia, chýba označenie zmluvných strán, resp. predávajúceho ako i deň jej uzavretia. Podľa ich názoru neexistuje ani právny záujem na takejto žalobe v zmysle ustanovenia § 80 písm.c/ O.s.p. V čase podania návrhu na začatie konania boli žalovaní 2/ a 3/ na základe zmluvy o prevode vlastníctva v spoluvlastníckych podieloch k zastavanému pozemku zo dňa 18.11.2003 taktiež bezpodielovými spoluvlastníkmi spoluvlastníckych podielov na zastavanom pozemku. Z uvedeného je zrejmé, že predmetom konania malo byť taktiež určenie neplatnosti tejto zmluvy. Namietali taktiež nesprávne právne posúdenie veci.

Žalobkyňa navrhla dovolanie žalovaných 2/, 3/ odmietnuť.

Žalovaný 1/ sa k dovolaniu žalovaných 2/, 3/ nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné ešte aj v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý potvrdil jediný rozsudok súdu prvého stupňa, pričom nevyslovil prípustnosť dovolania, a nešlo ani o prípad, že by sa odvolací súd v tejto veci odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu. Keďže dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku vo veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonnom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalovanými tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľov, že v prejednávanej veci im postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Žalovaní v podanom dovolaní namietali odňatie možnosti konať pred súdom tým, že žalovaný 2/ nebol v zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 O.s.p. poučený o svojich procesných právach a povinnostiach ako správne označiť dôkazy, čo viedlo k tomu, že vo svojom vyjadrení zo dňa 3.7.2006 (č.l. 67) navrhol vykonanie dôkazu, a to výpovedí svedkov – detí, avšak na pojednávaní pred súdom prvého stupňa sa iba pridržal svojho písomného vyjadrenia, keďže sa domnieval, že súd tieto dôkazy vykoná.

Z obsahu spisu (vid' č.l. 56) je zrejmé, že žalovaní 2/, 3/ spolu s návrhom žaloby obdržali aj poučenie podľa § 120 ods. 4 O.s.p. Následne sa žalovaný 2/ v podaní zo dňa 3.7.2006 k rozhodným skutočnostiam aj vyjadril, kde okrem iného uviedol, že dohodu neuzatvárali písomne, keď tam boli prítomné deti, a ak súd uzná za vhodné, nech ich predvolá, aby vypovedali. Z uvedeného textu podania nie je zrejmé, aby žalovaný 2/ navrhoval vypočuť svedkov na pojednávaní. Následne ani na pojednávaní pred prvostupňovým súdom dňa 19. septembra 2006, kde obidvaja žalovaní 2/, 3/ boli osobne prítomní po poučení súdom podľa § 120 ods. 4 O.s.p. (vid' č.l. 72), ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nenavrhli. Následne aj súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Z uvedeného je zrejmé, že postupom prvostupňového súdu nebola žalovaným 2/, 3/ odňatá možnosť konať pred súdom ani v dôsledku poučovacej povinnosti podľa § 120 ods. 4 O.s.p. ani možnosti navrhnúť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Nakoniec v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 9. novembra 2006 žalovaný 2/ sám doznal „súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Som si plne vedomý, že tento nedostatok nevyplýval z konania súdu ale mojou náhlou indispozíciou“.

Žalovaní v dovolaní taktiež namietali inú vadu konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p., ako aj nesprávne právne posúdenie v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., ku ktorým vadám však dovolací súd môže prihliadnuť len za podmienky prípustnosti dovolania; nejde ale o postup, ktorým by bola žalovaným odňatá možnosť konať pred súdom. Len v dôsledku prípustnosti dovolania sa pre dovolací súd otvorí možnosť prieskumnej činnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku odvolacieho súdu.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalovaných 2/ a 3/ nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p., ako

dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti a námietok dovolateľov.

V dovolacom konaní neboli žalovaní 2/, 3/ úspešní a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobkyni (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová